

ล่าม จำเป็น

อุบลรัตน์ เต็งไตรรัตน์

ในฐานะที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษคนหนึ่ง มักมีผู้มาขอให้ช่วยเป็นล่ามบ่อยๆ เพราะผู้ขอเหมาเอาว่า ู้ภาษาอังกฤษพอสอนคนอื่นได้บ้างแล้ว ต้องเป็นล่ามได้แน่นอน ซึ่งต้องคอยอธิบายให้เข้าใจว่ามีชีวิตจำกัอย่างไรบ้าง ที่ใช้คำว่าล่ามจำเป็นในที่นี้ หมายถึงว่า ผู้เขียนได้ทำงานเป็นล่ามมาโดยที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษแต่อย่างใด ข้อมูลในที่นี้จึงเป็นประสบการณ์ส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ ในบทความนี้จะได้กล่าวถึงสถานการณ์ในการเป็นล่าม ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาบางประการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกฝนตนเองสำหรับผู้ที่มีโอกาสเป็นล่ามจำเป็น และผู้สนใจทั่วไป

คำจำกัดความอย่างกว้างๆ ของการเป็นล่าม คือการแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งด้วยการพูด แทนที่จะเป็นการเขียนนั่นเอง โดยทั่วไป ล่ามน่าจะทำงานได้ดีกว่าเมื่อแปลจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาแม่ และน่าจะทำงานในลักษณะดังกล่าวเป็นหลัก ในที่นี้ หมายถึงว่า ฟังภาษาอังกฤษแล้วแปลเป็นภาษาไทย

อย่างไรก็ดี ในประสบการณ์ของผู้เขียน มักจะเจอสถานการณ์ตรงกันข้าม กล่าวคือ ต้องแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษให้ชาวต่างประเทศซึ่งรู้ภาษาอังกฤษฟังเข้าใจว่า คนไทยซึ่งเรียนภาษาอังกฤษมาแล้วโดยทั่วไปจะมีความเข้าใจภาษาอังกฤษพอสมควรโดยไม่ต้องอาศัย

ล่าม หรือเมื่อเข้าใจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ยังพอได้ถามผู้อื่นภายหลังได้ แต่ในกรณีที่ต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องแม่นยำ จะไม่มีทักษะและความมั่นใจพอที่จะพูดภาษาอังกฤษเองหรือพูดแทนผู้อื่นได้ นอกจากนั้นยังมีกรณีที่ต้องสื่อสารให้ข้อมูลโดยละเอียด มากไปกว่าเพียงการสรุปความ ทำให้ต้องอาศัยผู้ที่สามารถแปลได้อย่างรวดเร็ว อีกประการหนึ่ง ชาวต่างชาติที่มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และรู้ภาษาไทยดีพอที่จะเป็นล่ามได้อาจหายากกว่าชาวไทยที่จะแปลไทยเป็นอังกฤษได้

การเป็นล่ามโดยทั่วไปมีสองแบบ คือ การเป็นล่ามโดยแปลตาม (Consecutive Interpretation) และการเป็นล่ามโดยแปลทันที (Simultaneous Interpretation) การแปลตามหมายถึงการแปลหลังจากที่ผู้พูดพูดจบประโยคหรือข้อความหนึ่งๆ แล้ว เมื่อล่ามแปลเสร็จ ผู้พูดจึงจะพูดต่อ แบบที่สองคือ การแปลทันที คือการแปลไปพร้อมๆ กับผู้พูดเรียกได้ว่าแปลประโยคต่อประโยคหรือวลีต่อวลีเลยก็ได้ โดยที่ผู้พูดไม่ต้องหยุดรอล่าม

ในปัจจุบันมักใช้การเป็นล่ามแบบแปลทันทีมากกว่า แต่แบบแปลตามยังมีที่ใช้เช่นกัน เช่น ในการเป็นล่ามในศาล หรือในการประชุมซึ่งมีเรื่องสัญญา ข้อตกลง หรือเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งจำต้องใช้ความละเอียดถูกต้องแม่นยำเป็นพิเศษ

ที่ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์มา คือ การที่นักธุรกิจไทยผู้หนึ่งต้องการข้อมูลจากตัวแทนบริษัทต่างประเทศซึ่งมาตุงานเสาะหาผู้ผลิตสินค้าในประเทศไทย ผู้เขียนได้รับการขอร้องให้อยู่ในที่สนทนาด้วย เมื่อคู่สนทนาที่ใช้ภาษาอังกฤษพูดจบประโยค หรือจบข้อความสั้นๆ ผู้เขียนก็ทำหน้าที่แปลเป็นไทย ซึ่งถือได้ว่า เป็นการแปลตาม นับเป็นประสบการณ์การเป็นล่ามที่ผู้เขียนเชื่อว่า ครูสอนภาษาอังกฤษหลายท่านคงเคยมีมาแล้วเช่นกัน

ต่อมาบริษัททำหน้าที่วิจัยตลาดแห่งหนึ่ง ทำวิจัยเปรียบเทียบสินค้าต่างๆ โดยจัดการสนทนากลุ่ม หรือที่เรียกว่า Focus Group ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้สินค้าที่อยู่ในวัยเดียวกัน หรือมีภูมิหลังคล้ายกัน ในการสนทนา จะมีเจ้าหน้าที่ของบริษัทซึ่งอาจเป็นผู้วิจัยด้วยทำหน้าที่นำการสนทนาไปตามคำถามต่างๆ ซึ่งมักกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว และพยายามให้สมาชิกกลุ่มทุกคนรวมประมาณ 8 คน ได้ให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนได้รับการติดต่อขอให้ไปล่ามแปลการสนทนากลุ่มบางครั้ง โดยเป็นการแปลทันทีกับผู้ฟังมีตั้งแต่สองคนขึ้นไปถึงเจ็ดคนเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะอยู่ในห้องสังเกตการณ์ได้ ผู้ฟังอาจเป็นตัวแทนจากบริษัทเจ้าของผลิตภัณฑ์หรือบริษัทโฆษณาที่ขอให้ทำการวิจัย มีทั้งที่เป็นชาวอเมริกัน อังกฤษ ญี่ปุ่น ไต้หวัน เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพการทำงาน หากเป็นที่บริษัทผู้เขียนซึ่งทำหน้าที่เป็นล่ามในที่นี้และผู้ฟังจะได้นั่งในห้องสังเกตการณ์ซึ่งมีกระจกด้านเดียว คือมองผ่านออกไปที่ห้องประชุมซึ่งใช้ดำเนินการสนทนากลุ่มได้ โดยที่ผู้ที่อยู่ในห้องประชุมไม่สามารถมองเห็นผู้อยู่ในห้องสังเกตการณ์ได้ ผู้เขียนจะต้องสวมหูฟัง และแปลสิ่งที่ผู้ร่วมการสนทนากลุ่มพูดทันทีให้ผู้ที่นั่งอยู่ในห้องสังเกตการณ์ฟัง การสนทนากลุ่มแต่ละครั้ง กินเวลาประมาณหนึ่งชั่วโมงขึ้นไปถึงหนึ่งชั่วโมงครึ่ง หรือสองชั่วโมง แล้วแต่ว่าสมาชิกกลุ่มกระตือรือร้นให้ข้อมูลมากน้อยแค่ไหน บางครั้ง ผู้ดำเนินการสนทนาอาจต้องถามคำถามหลายๆ ครั้ง หรือต้องเจาะจงถามสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล เมื่อรู้สึกว่ายังได้ข้อมูลส่วนนั้นๆ ไม่พอ

บางครั้ง จะมีการเป็นล่ามนอกสถานที่ นั้นหมายความว่า จะมีผู้ฟังเพียงหนึ่งหรือสองคน มักมีผู้ร่วมสนทนาเพียงสองหรือสามคน ล่ามและผู้ฟังจะอยู่ในการสนทนาด้วยการแปล จะเป็นแบบแปลทันทีกันเช่นกัน แต่ไม่มีการใช้หูฟัง ล่ามจะกระซิบคำแปลบอกผู้ฟังซึ่งนั่งอยู่ข้างๆ เรียกกันว่า whispering technique

การแปลล่ามต้องใช้สมาธิเป็นพิเศษ เพราะต้องฟังทุกคำพูด และคิดถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาอังกฤษในเวลาเดียวกัน ไม่มีเวลาไตร่ตรองว่า ที่เพิ่งแปลออกไปหรือที่กำลังจะแปลนั้นถูกหลักไวยากรณ์หรือไม่ มีคำที่เหมาะสมกว่าหรือไม่ มิฉะนั้นแล้วผู้ฟังก็จะไม่ได้ฟังการสนทนาที่ต่อเนื่อง หรือขาดข้อมูลบางอย่างไป

อีกประการหนึ่ง เป็นหน้าที่หรือมรรยาทของล่ามที่จะต้องแปลทุกคำพูดที่ได้ยิน ไม่ว่าล่ามจะรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนั้น เช่น อาจคิดว่าผู้พูดพูดซ้ำซาก วกวน ไม่มีเหตุผล แต่ล่ามก็มีหน้าที่แปลไปตามนั้น ไม่มีหน้าที่ไปตัดสินว่าผู้ฟัง ควรจะได้ยินได้ฟังอะไรบ้าง เว้นแต่ในกรณีที่มีการตกลงกันเป็นพิเศษ เช่น ผู้ฟังบอกไว้ล่วงหน้าเลยว่าไม่ต้องแปลช่วงแนะนำตัว หรือช่วงสุดท้ายเมื่อมีการมอบของที่ระลึก เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากล่ามมีหน้าที่เป็นเพียงสื่อกลางที่จะทำหน้าที่สื่อความหมายจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่งเท่านั้น ไม่ได้มีหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์ หรือตัดสินเนื้อหาข้อมูลที่ถ่ายทอดและผู้ฟังย่อมมีสิทธิ์คิดพิจารณาเองว่าเนื้อหาตลอดจนวิธีการนำเสนอของผู้พูดเป็นอย่างไร

สิ่งที่ทำความลำบากอย่างหนึ่งให้กับผู้เขียนในการเป็นล่าม คือ เมื่อสมาชิกกลุ่มหลายคนพูดพร้อมๆ กัน ทำให้ต้องแปลคำตอบต่างๆ หรือคำพูดทั้งหมดเท่าที่จะจับความได้รวมกัน อีกอย่างหนึ่ง คือเมื่อผู้พูดพูดเบามากจนได้ยินไม่ถนัด ในกรณีดังกล่าว ผู้ดำเนินการสนทนา มักช่วยด้วยการพยายามให้พูดทีละคน หรือขอร้องให้พูดดังขึ้น หรือกล่าวคำตอบหรือความคิดเห็นของผู้พูดซ้ำ ทั้งนี้ ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว ส่วนปัญหาในเรื่องการแปล มักอยู่ที่ว่า ไม่สามารถนึกคำที่ตรงกว่าหรือดีกว่าได้ทันทีในขณะนั้น ต้องใช้คำที่ใกล้เคียงแทน และเมื่อมีการใช้ศัพท์สำนวน หรือคำพูดที่ติดปากผู้คนในระบายนั้นๆ ทำให้ไม่สามารถแปลตรงๆ ได้ ต้องมุงแปลให้เข้าใจความคิดทั่วไปเป็นหลัก เนื่องจากไม่มีเวลาอธิบายที่มาหรือรายละเอียด

หัวข้องานที่ผู้เขียนได้เป็นล่ำมา มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการต่างๆ เช่น แชมพูสระผม ผงซักฟอก น้ำอัดลม ผ่าอนามัย วิสกี้ และสายการบิน เป็นต้น

โครงสร้างของการสนทนากลุ่มมักจะเป็นดังนี้ คือ ผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำตัวและบริษัท จุดประสงค์ของการสนทนา ผู้ร่วมการสนทนาแนะนำตัวสั้นๆ หลังจากนั้นจะเป็นการถามคำถามต่างๆ ตามรายการหรือหัวข้อที่มีเตรียมไว้คร่าวๆ ปิดท้ายด้วยการกล่าวขอบคุณ บางครั้งอาจมีการสาธิตผลิตภัณฑ์ด้วย

ลักษณะภาษาที่ใช้มาก ได้แก่ การบรรยาย (Description) เช่น บรรยายถึงวิธีการหรือขั้นตอนต่างๆ หรือบรรยายสภาพแวดล้อมในการใช้สินค้าหรือบริการ เช่น มีวิธีการระดมอย่างไร มีกิจกรรมอะไรบ้างในการสังสรรค์

การเปรียบเทียบ (Making comparisons) เช่น เปรียบเทียบสินค้าหรือบริการของลูกค้ากับของกลุ่มคู่แข่ง หรือสินค้าแบบเดียวกันทั่วไป เป็นการหาจุดเด่นจุดด้อยของสินค้าเพื่อหาจุดขายหลักในการโฆษณา คือมีทั้งการเปรียบเทียบในระดับ Comparative Degree และ Superlative Degree

การขอคำยืนยัน (Asking for confirmation) มักอยู่ในรูปของการถามย้ำหรือสรุปข้อมูลที่ได้ด้วยคำพูดอีกแบบหนึ่ง (paraphrasing) จากผู้ดำเนินการสนทนา เพื่อให้แน่ใจว่าเข้าใจคำพูดของผู้ร่วมการสนทนาถูกต้อง

การขอและการให้คำอธิบาย (Asking for and giving explanation) ผู้ดำเนินการสนทนา มักขอให้ผู้ตอบคำถามอธิบายเพิ่มเติม เช่น เหตุใดจึงรู้สึกเช่นนั้น หรือมีเหตุผลอย่างไรจึงเลือกสินค้านั้นๆ

ในแง่ของศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ จะเป็นคำศัพท์ทั่วไป ไม่มีศัพท์เทคนิคหรือศัพท์เฉพาะเป็นพิเศษ เพราะหัวข้อของการสนทนาเป็นเรื่องสินค้าและบริการทั่วไป และผู้ร่วมการสนทนาเป็นบุคคลทั่วไปจากหลายอาชีพ และระดับการศึกษา อย่างไรก็ตาม โดยที่เป็นการเสาะหาข้อมูลเพื่อใช้ในการโฆษณาหรือจูงใจ ซึ่งอาศัยหลักจิตวิทยาอย่างมาก บ่อยครั้ง คำถามคำตอบในการสนทนาจึงเกี่ยวข้องกับ การกล่าวถึงความรู้สึกหรือสิ่งที่เป็นามธรรมอื่นๆ คำศัพท์ที่ใช้มากอีกกลุ่มหนึ่ง จึงได้แก่คำศัพท์ที่เกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก

สำหรับโครงสร้างประโยคเป็นโครงสร้างประโยคง่าย ๆ ในการสนทนากลุ่ม ไม่ค่อยจะมีผู้พูดประโยคยาวๆ นัก ถึงแม้จะเป็นการตอบคำถามประเภทคำถามเปิด (Open-ended question) ส่วนมากมักเป็นประโยคสั้นๆ หลังจากที่คนหนึ่งเริ่มต้น คนอื่นๆ มักสนับสนุนคำพูดหรือให้ข้อมูลเสริมแสดงความเห็นด้วย

ในแง่ของคำตอบแทน งานล่ำเป็นงานที่ได้คำตอบ-แทนสูง เมื่อคำนวณเป็นรายชั่วโมง และเมื่อเปรียบเทียบกับงานแปลหรืองานสอนซึ่งใช้เวลาเท่าๆ กัน คือ อาจมากกว่าเป็นสองหรือสามเท่า แต่เป็นที่ยอมรับว่า งานล่ำเป็นงานที่เคร่งเครียดมาก ต้องอาศัยสมาธิอย่างสูง และไม่มีเวลาให้แก้ไข หรือปรับปรุงผลงาน เว้นแต่ประสบการณ์ควรจะช่วยให้การทำงานครั้งต่อไปง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม งานล่ำไม่ได้เป็นงานที่ทำได้ตลอดเวลา ล่ำอาชีพที่ทำงานตามการประชุมระดับนานาชาติต่างๆ จะทำงานเพียงปีละประมาณ 200 วัน ทั้งนี้เพื่อให้มีเวลาพักผ่อนสมองเพียงพอ

หากจะเปรียบเทียบกับแปลการสนทนากลุ่มด้วยการเขียน ฝ่ายผู้จ้างก็ไม่สามารถจ่ายค่าจ้างแปลเป็นรายชั่วโมงในอัตราเท่าๆ กันกับค่าจ้างล่ำตามเวลาที่ใช้ได้ เพราะจะเป็นต้นทุนที่สูงมาก ผู้จัดการสนทนากลุ่มจะต้องเริ่มต้นด้วยการถอดเทปเขียนคำพูดที่ได้ยินจากการสนทนาที่ถอดเทปไว้ออกมา การสนทนากลุ่มหนึ่งชั่วโมงอาจถอดเทปมาได้ประมาณ 40 หน้าพิมพ์กระดาษสันเป็นอย่างน้อย หากจะแปลออกมาด้วยการเขียนอาจต้องใช้เวลานับสิบชั่วโมง

ในการเตรียมตัวเป็นล่ำงานแบบนี้แต่ละครั้ง ผู้เขียนมักจะถามว่าหัวข้อการสนทนาคืออะไร และพยายามนึกหาคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องไว้ ก่อนการสนทนา อาจจะมีรายการคำถามที่ผู้ดำเนินการสนทนาได้เตรียมไว้คร่าวๆ มาให้แต่ตั้งได้กล่าวมาแล้ว คำถามคำตอบส่วนมากเป็นเรื่องทั่วไป ไม่มีกระบวนการ คำอธิบายที่เฉพาะเจาะจงเป็นพิเศษ จึงไม่อาจเตรียมตัวอะไรได้มากนัก อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ผู้เขียนเชื่อว่ามีประโยชน์คือการอ่านนิตยสารทั่วไป สม่่าเสมอเป็นการติดตามภาษาที่ใช้ ตลอดจนเพิ่มพูนความรู้ด้านศัพท์

ผู้เขียนเชื่อว่าเราสามารถฝึกฝนทักษะที่ใช้ในการเป็นล่ามได้ ถึงแม้จะไม่ได้มีโอกาสเป็นล่ามจริงๆ ก็นับว่ามีประโยชน์ เช่น การฝึกความจำ และการคาดเดาล่วงหน้าว่าผู้พูดจะพูดอะไรต่อไป การแปล การใช้ความจำเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของงานล่าม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการเป็นล่ามแบบแปลตาม

ครั้งหนึ่ง ผู้เขียนได้พบพระสงฆ์รูปหนึ่งซึ่งเป็นชาวอังกฤษหากมีความรู้ภาษาไทยดีมาก ท่านทำหน้าที่เป็นล่ามให้ชาวบ้านคนไทย เมื่อพระสงฆ์อีกรูปหนึ่งซึ่งเป็นชาวนิวซีแลนด์ขึ้นธรรมาสันเทศน์ ในการเป็นล่ามครั้งนั้น ท่านได้ใช้วิธีแปลตาม กล่าวคือ พระสงฆ์ชาวนิวซีแลนด์จะพูดหรือเล่าเรื่องใดเรื่องหนึ่งครั้งละหนึ่งย่อหน้า ความยาวคงจะประมาณสิบบรรทัดถ้าจะเขียนออกมา เมื่อจบแต่ละย่อหน้า พระสงฆ์ชาวอังกฤษก็จะแปลคำพูดเหล่านั้นเป็นภาษาไทย ผู้เขียนรู้สึกประทับใจมากในความสามารถของท่านโดยที่ได้ฟังทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทำให้ทราบได้ว่า นอกจากจะแปลถูกต้องแล้ว ยังแปลได้ครบถ้วนด้วย ทำให้ตระหนักว่า ผู้ที่จะเป็นล่ามได้ดีต้องมีทักษะในการฟังอย่างดีเยี่ยม และต้องมีความจำดีด้วย

สำหรับการคาดเดาล่วงหน้าว่าผู้พูดจะพูดอะไรต่อไปนั้น ผู้เขียนได้สังเกตทักษะดังกล่าว จากการฟังล่ามอาชีพท่านหนึ่งในการประชุมระดับนานาชาติซึ่งจัดในประเทศไทย จะมีบางช่วงบางขณะที่ล่ามสามารถแปลไปพร้อมๆ กับผู้พูดเกือบจะคำต่อคำ ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่าทั้งนี้คงเป็นเพราะว่าภาษาที่ใช้ในบางตอนเป็นภาษาที่ตายตัวอยู่แล้ว เช่น การเชิญประธานในพิธีเปิดประชุมขึ้นมา จุดรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และกล่าวเปิดงาน อีกประการหนึ่ง คือสิ่งที่ผู้พูดบางคนพูดในที่ประชุม นั้น เป็นการอธิบายความคิดเห็นเพิ่มเติมจากที่เสนอไว้ในบทความ หรือจากการประชุมครั้งก่อนๆ เป็นต้น ล่ามซึ่งได้ศึกษารายละเอียดเนื้อหาของการประชุมมาอย่างดีแล้ว ย่อมเข้าใจแนวความคิดของผู้พูด และสามารถคาดเดาได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียงว่าผู้พูดจะพูดอย่างไรต่อไป

การฝึกแปลน่าจะเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีประโยชน์ อาจทำได้โดยการแปลในใจ คือนึกไปด้วย เมื่อได้ยินคำพูดต่างๆ ว่าถ้าจะเอ่ยคำพูดเหล่านั้นออกมาเป็นภาษาอังกฤษ จะต้องพูดอย่างไร หรือเมื่อเห็นข้อความในภาษาหนึ่ง อาจลองนึกแปลในใจเป็นอีกภาษาหนึ่งดู หากอ่านในใจ แล้วแปลออกมาด้วยการพูด เรียกได้ว่า เป็นการแปลเมื่อเห็น หรือ Sight translation ซึ่งเป็นทักษะหนึ่งที่ผู้เข้าอบรมเป็นล่ามต้องฝึก

การที่ได้มีประสบการณ์เป็นล่ามมานี้ ถือเป็นความบังเอิญสำหรับผู้เขียนโดยแท้ โดยที่มีประสบการณ์การแปลมาบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแปลบทสนทนาที่ถอดเทปออกมา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเป็นล่าม และได้เป็นล่ามในการสนทนาซึ่งโครงสร้างประโยคตลอดจนลักษณะภาษาที่ใช้ไม่ซับซ้อน หรือยากจนเกินไปนัก หากจะต้องทำงานล่าม การประชุมทางการหรือในการสนทนาที่มีหัวข้อเป็นวิชาการลึกซึ้งหรือซับซ้อนกว่านี้ ย่อมต้องอาศัยความรู้ความสามารถมากไปกว่านี้ และควรจะได้เข้าฝึกอบรมเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนหวังว่า ประสบการณ์การเป็นล่ามจำเป็นที่ได้เล่ามานี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจการใช้ภาษาโดยทั่วไปบ้าง

ตัวอย่างคำสนทนาที่ถอดจากเทป

- อยากให้มองดูโฆษณาชิ้นนี้นะคะ ชอบไหมคะ
- ไม่ชอบ
- ทำไม่ถึงไม่ชอบคะ
- มันดูแข็งๆ ยังไงก็ไม่รู้
- ใช่ ใช่ มันดูแข็ง ไม่เป็นธรรมชาติเลย
- คนอื่นๆ ว่ายังไงคะ
- เจ็บๆ
- เจ็บๆ หรือคะ
- บอกไม่ถูก คือผู้หญิงควรจะเป็นธรรมชาติมากกว่านี้สักหน่อย (หมายถึงผู้หญิงในรูปโฆษณา)
- ทำยังไงคะ ถึงจะเป็นธรรมชาติมากกว่านี้
- ไม่รู้สิ ก็อย่างเช่น น่าจะยิ้มแย้มมากกว่านี้
- ก็เขาเศร้านี่
- อ้อ อย่างนี้เศร้าหรือคะ
- แต่ผมว่าอย่างนี้ดีแล้วละ ถ้ายิ้มมากกว่านี้ ก็ดูตลกอีกเพราะดูๆ แล้ว สถานการณ์ไม่ได้บอกว่าต้องยิ้มยิ้มนะผมว่า ดูขริ่มๆ อย่างนี้แหละ ให้ฟิลลิ่งดี
- ค่ะ เอาเป็นว่า ส่วนมากไม่ชอบนะคะ คิดว่าดูไม่เป็นธรรมชาติเท่าไร แต่มีคนหนึ่งบอกว่าดีแล้ว ไม่เป็นไรนะคะ ถึงความเห็นไม่ตรงกันก็ไม่เป็นไร

หมายเหตุ : ผู้ร่วมการสนทนามีจำนวนหลายคน ในที่นี้ส่วนที่เป็นคำถาม และเป็นข้อสรุปสุดท้ายนั้น เป็นคำพูดของผู้ดำเนินการสนทนา